

Ne le denar, tudi odnosi med ljudmi

Izdelava poglobljene in konkretne ocene o položaju na področju socialne problematike v občini Ljubljana Center je bila poglobljena tema sekcije o socialni problematiki v občini Center, ki jo je sklical sekretariat omenjene sekcije v torek, 18. aprila. V živahni in odkriti razpravi se je med drugim izoblikovalo stališče, da moramo socialne probleme ločiti od problemov, ki nastajajo na področju gospodarstva.

Ni prav, da govorimo o socialni pomoči zaposlenim, so med drugim poudarili delegati na sekciji in menili, da mora biti delavčev delo ovrednoteno tako, da mu bo zagotavljalo socialno varnost in normalne življenjske razmere. Zaradi tega osebni dohodek ne more biti socialna ampak ekonomska kategorija, v kateri naj se odraža dejanska vrednost opravljenega dela.

Podobno velja tudi za upokojece. Za našo občino je značilno, da imamo zelo veliko starejših občanov, ki živijo od pokojnin. Na tem področju je veliko socialnih problemov, zlasti zato, ker v preteklosti običajno nista bila zaposlena oba zakonca, ampak en sam. Ob upokojitvi pa je skromna pokojnina premajhna, da bi z njo lahko živela dva človeka. Vendar so delegati na sekciji menili, da tudi pokojnina ne bi smela biti socialna kategorija, saj ima delavec pravico, da v starosti uživa rezultate minulega dela in dobiva plačilo za prispevek, ki ga je dal za bogatitev naše družbe.

Osnovna človekova pravica je življenje, delo in kruh. Ne moremo se zadovoljiti s položajem, da imamo socialne probleme med zaposlenimi delavci. V tej luči postajajo problematični tudi različni regresni, brezplačne malice in nadomestila za letni oddih. Delavci,

ki so vajeni teh ugodnosti ostanejo ob upokojitvi brez njih, kar pomeni objektivno zmanjševanje njihovih prejemkov.

Resnični socialni problemi bi morali nastajati samo tam, kjer občani zaradi objektivnih okoliščin ne morejo pridobiti sredstev za normalno preživljanje. Po drugi strani pa imamo tudi take primere, da ima občan – upokojenec dovolj visoke prejemke, vendar mu ti prav nič ne pomagajo ker nima nikogar, ki bi zanj skrbel. Dogaja se, da ostajajo taki ljudje osamljeni v svojih stanovanjih, brez sleherne nege in pomoči, pa čeprav bi imeli možnost, da tako pomoč tudi plačajo.

Izoblikovalo se je mnenje, da bi morale socialne komisije v krajevnih skupnostih izdelati podroben pregled stanja na svojem področju, ugotoviti kje prebivajo ljudje, ki potrebujejo pomoč in v primeru potrebe tudi ukrepati. Gre za neke vrste dobre sosedske odnose, ki jih največkrat ne more nadomestiti nobena še tako dobro organizirana služba. Na pomisleke je naletel tudi predlog naj bi se tega dela lotile mlajše upokojenke, ki bi kot prostovoljke delovale na tem področju. Vendar pa so nekateri razpravljavci menili, da mlajši upokojevi običajno poiščejo druge možnosti za delo in sicer take, s katerimi si izboljšajo

svoj življenjski standard, se pravi da dobivajo za svoje delo tudi ustrezno plačilo.

V naši občini sicer imamo urejeno službo, ki prinaša starejšim občanom na dom tople obroke hrane, vendar kaže, da to vse skupaj še ni dovolj. Podobno velja za patronažno službo, ki ima zelo malo delavcev in ne zmorejo opraviti vsega dela tako kot bi želele.

Poseben problem, o katerem na sekciji niso veliko govorili so še otroci, katerim starši ne posvečajo dovolj pozornosti. Večkrat se dogaja, da ostajajo zelo majhni otroci sami v stanovanjih, prepuščeni vsem nevarnostim, ki jim pretijo. Tudi to je eno od področij, s katerim se mora bolj intenzivno ukvarjati socialna služba.

Na seji sekcije niso posebej govorili o brezdomcih, to je o socialni kategoriji ljudi, ki živijo na dnu socialne lestvice. Gre za problematične osebe, ki jih je v vsaki družbi nekaj. Zanje smo v Ljubljani nekaj storili s tem, da smo jim zagotovili tople obroke ki ga lahko dobijo vsak dan, pa tudi prostor, kjer se lahko zaščitijo pred vremenskimi neprilicami.

Sicer pa je na sekciji prevladalo mnenje, da morajo ljudje predvsem sami storiti vse, kar je v njihovi moči, da si zagotovijo normalne življenjske pogoje. Socialna dejavnost pride v poštev takrat, kadar odpojejo vsi drugi vzvodi, s katerimi si lahko človek pomaga iz stiske. Ni odveč tudi misel, da se morajo ljudje sami organizirati in si zagotoviti medsebojno pomoč.

N. I.

NAPREDEK NA STANOVANJSKEM PODROČJU

Smotrno gospodarjenje, a ne brez višjih stanarin

Zadnjega pol leta je problematika stanovanjskega gospodarstva pogosto prisotna tudi na straneh našega občinskega glasila. To ni prav nič čudnega, kajti problemi so se tudi na tem občutljivem področju do skrajnosti zaostri in nikjer ni bilo videti možnosti, da bi se kaj kmalu pričeli razreševati.

Žal se v konfliktnih situacijah v naši družbi še vpre pogosto dogaja, da morajo prizadeti sami mobilizirati javnost in postaviti svoje zahteve preden se aktivirajo vsi odgovorni, ki bi že ob prvih signalih morali avtomatično sprožiti preventivne ukrepe. Tudi ob zaostrovanju stanovanjske problematike je bilo tako.

Zahteve po spremembah smo postavili delegati stanovanjskega gospodarstva in aktivisti SZDL prav iz naše občine, kar je sodeč po zvezi dalj časa se ponavljajočimi zahtevami, očitki in predlogi mlade generacije, temu pa so se pridružile še zahteve novo ustanovljenega sindikata kreditojemalcev. Kdo ve zakaj so v tej povezavi že spet padla na izpitu sindikalna vodstva s odločnimi protesti proti zviševanju stanarin, ki so jih kot ponavadi sporočili javnosti potem, ko so bila že sprejeta obvezujoča resolucijska stališča glede razreševanja problemov stanovanjskega gospodarstva in s tem povezane politike stanarin v merilu republike, mesta in občine. Zato ne more škoditi če še enkrat ponovim, da so stanarine edini družinski izdatki, ki ga lahko vsem zavezancem, ki ga ne zmorejo poravnati, družba subvencionira do 80%.

Možnost za subvencije

Vsi najemniki družbenih stanovanj so skupaj z zadnjimi položnicami za plačilo stanarine dobili tudi poziv SSS Ljubljana, naj se za subvencijo prijavijo, če izpolnjujejo zanje pogoje. Prehodu na ekonomske stanarine se ne bomo mogli več izogibati vsem protestom sindikatov navkljub. Zato bo bolje, da se čedalje večjemu deležu stanarin v naših družinskih izdatkih privadimo. Seveda pa bodo morale strokovne službe in vodstva SIS, ki se ukvarjajo s socialno problematiko, storiti še mnogo več kot doslej za to, da občani subvencij za stanarine ne bodo občutili kot osebno poniževanje.

Bralcem občinskega glasila pa bi želela predstaviti, kaj se pripravlja novega na stanovanjskem

področju na podlagi skupnih prizadevanj delegatov, aktivistov SZDL, predstavnikov ZSM in sindikata kreditojemalcev.

Ugotovljeno je bilo, da veljavne stanovanjske zakonodaje ni več mogoče popravljati, pač pa jo je treba v celoti zavreči. Stanovanjsko gospodarstvo je treba vklopiti v celovito reformo gospodarstva, kar pomeni, da bo tudi na tem področju uveljavljeno potrebno ravnotežje in ekonomske zakonitosti, ki pa jih mora seveda spremljati dobro premišljena socialna politika. Zato je moral svoja prizadevanja za spremembo sedanje zakonodaje pospešiti republiški komite za varstvo okolja in stanovanjsko politiko. Posebno delovno skupino je imenoval tudi ljubljanski izvršni svet in ji naložil, naj za junijsko zasedanje mestne skupščine pripravi predloge vseh tistih sprememb, ki bi jih v Ljubljani lahko uveljavili ne glede na še veljavno staro zakonodajo. Spremembe bodo predlagane na področju gospodarjenja, socialne politike v zvezi s sistemom subvencioniranja in tudi dodeljevanja solidarnostnih stanovanj, na področju gradnje in prenove stanovanj ter v samoupravni organiziranosti. V bistvu gre za vsa področja, za katera smo zahtevali spremembe tudi v naši občini.

Tako naj bi v prihodnje posvetili bistveno več pozornosti smotrnemu gospodarjenju in izkoriščanju stanovanjskega fonda namesto prednostnega pospeševanja novih gradenj. Za učinkovitejšo gospodarjenje in odpravo škode na tem fondu bo potrebno čim hitreje vzpostaviti ravnotežje med cenami novih stanovanj in ceno za uporabo stanovanj nasploh. To pomeni sicer dokaj hitro poviševanje stanarin do stopnje 3,4% od RV vrednosti stanovanj, vendar bo hkrati bistveno izpolnjen in razširjen tudi sistem subvencioniranja tako stanarin kot gradnje stanovanj in kreditojemalcev. Proučuje se možnost naj bi se subvencioniranje razširilo tudi na tiste etažne lastnike, ki zaradi svojih socialnih razmer ne morejo poravnati obveznih de-

ležev za velika popravila. Tudi prizadeti etažni lastniki so večinoma delavci v združenem delu ali upokojevi.

Za učinkovitejšo gospodarjenje bo potrebno strokovno zelo okrepiti Stanovanjsko podjetje in odpraviti prav vse pomanjkljivosti iz dosedanjega poslovanja, izboljšati organizacijo dela, uvesti komercialno službo, povsem izkoristiti računalnik in še marsikaj. Aktivnosti v zvezi s tem so v teku in delavci Stanovanjskega podjetja menijo, da bodo povečanim nalogam kos, kar želijo ljubljancem tudi dokazati.

Odločilni vpliv na gospodarjenje s stanovanjskim fondom morajo prevzeti vlagatelji oz. lastniki stanovanj. Zato se bo delno spremenila vloga hišnih svetov, bistveno pa tudi sedanja samoupravna organiziranost stanovanjskega gospodarstva.

Kar veliko sprememb je predvidenih na področju novogradenj. Tako se bo v bližnji prihodnosti pričela gradnja najemnih stanovanj, ki naj bi omogočila pričetek mobilnosti delovne sile. S pomočjo solidarnosti bodo zgrajena stanovanja za mlade strokovnjake – v kolikor bodo seveda podjetja, ali univerzitetne ustanove prijavile zahteve zanje. Pripravlja pa se tudi načrt gradnje stanovanj oz. naselij z nižjim stanovanjskim standardom za družine, ki ne zmorejo visokih stanarin oz. v komfortnih stanovanjih sploh ne želijo stanovati. Tu so še pospešeni naporji za spremembe v financiranju stanovanjske gradnje, zbiranje dodatnega kapitala s pomočjo vrednostnih papirjev, za več možnosti subvencioniranja kreditojemalcev (dokler bo v veljavi revalorizacija kreditov), za dopolnjevanje davčnega sistema, za uvedbo posebne hranilniške službe in hipotekarnih kreditov in še marsikaj.

V razpravi so načrti za pospešeno sanacijo poškodb stanovanjskega fonda, bolj smotrno odprodaje stanovanj, morebitno uveljavitev deleža najemnikov na stanovanjski pravici, pospeševanje zamenjav stanovanj, uvedbo delniških družb za gradnjo, prenovo in oddajanje stanovanj itd. Glavno je, da so pobude obrodile uspeh in da se je na našem zamegljenem obzorju pokazala perspektiva njihovega razreševanja. VIKI BAUTA

Znanje s področja SLO je bilo predmet tekmovanja mladih iz srednjih šol občine Center ter sedmih in osmih razredov osnovnih šol. Tekmovanje je bilo 19. aprila na območju osnovne šole Tone Tomšič. Mladi so pokazali visoko stopnjo znanja in izurjenosti.

SINDIKAT Z DOSEŽENIMI USPEHI LE DELNO ZADOVOLJEN

Boj za ustrezno ceno dela

Sedanji izredno zaostren gospodarski položaj in nenehno padanje življenjske ravni zaposlenih postavljajo pred sindikat zahtevne naloge, ki jim bo kos le s korenito prenovo, o kateri je bilo doslej že veliko slišati. Kaj storiti, da bo sindikat dejansko postal organizacija delavcev, ki bo gradila svojo politiko, je bilo tudi osrednje vprašanje na letni seji mestnega sveta Zveze sindikatov Ljubljana.

Večina razpravljalcev je menila, da je treba najprej sploh odgovoriti na vprašanje, kakšen sindikat pravzaprav želimo, saj so o tem v državi precej različna mnenja. Predstavniki srednje šole za gostinstvo in turizem Vladimir Vujasin je poudaril, da so časi sindikalnega boja za ozimnico minili, poglobljena naloga sindikata pa je postal boj za ustrezno ceno dela. Delavci v nekaterih gospodarskih panogah in v družbenih dejavnostih namreč za pošteno in dobro opravljeno delo ne dobijo več niti toliko, da bi lahko pokrili minimalne življenjske potrebe, to pa za sindikat pomeni neuspeh.

Boj za ekonomsko ceno dela, kot eno najpomembnejših zahtev sindikalistov, so poudarili tudi drugi razpravljavci, večina pa jih je tudi menila, da bo sindikat v prihodnje lahko uspešen le, če si bo znal izboriti večjo avtonomnost in neodvisnost.

Marija Fedran je dejala da se mora sindikat nujno uveljaviti na krajih odločanja oziroma v skupščini, ki ne bi smela več neargumentirano zavrniti predloge in pobude sindikalne organizacije. Hkrati pa se mora tudi sindikat organizirati bolj učinkovito, tako da bo svoj boj proti nenehnim podražitvam znal tudi utemeljiti. Takšnega mnenja je bil tudi Andrej Cimerman, ki je menil, da je glavni vzrok za neučinkovitost sindikata neznanje in neustrezna strokovnost dela, ki je še zlasti opazna v osnovnih organizacijah, ki sprejete sklepe včasih sploh ne upoštevajo. Da je treba delo okrepiti predvsem v osnovnih organizacijah, je menil tudi predsednik občinskega sindikalnega sveta Ljubljana Center Branko Omerzu, ki je poudaril, da mora biti osnovno težišče dela sindikata v podjetjih. Hkrati je opozoril, da nas sedanje razmere preveč silijo v kratkoročne programe, ob tem pa pozabljamo na dolgoročne. Brez jasno zastavljenih ciljev pa podpore pri delavcih ne bo omogoče doseči.

Razprava na letni seji mestnega sveta Zveze sindikatov Ljubljane je pokazala, da se je prenova sindikalne organizacije praktično že začela, saj sindikalisti niso več pripravljani biti zgolj podaljšana roka države, temveč samostojna organizacija, ki bo imela pravico do glasu pri sprejemanju pomembnejših odločitev. Ali jim bo te zahteve uspelo uresničiti tudi v praksi, pa je vprašanje, na katerega bo mogoče odgovoriti šele v prihodnjih mesecih, ko naj bi se pokazali že tudi prvi rezultati. BRANE JANJČIČ

Denar za bolnišnico Franja

V solidarnostno akcijo za sanacijo partizanske bolnišnice Franje, ki jo je prizadela huda naravna katastrofa, so se vključili tudi člani ZB KS Trg osvoboditve in zasebni obrtniki.

Do sedaj je OZB zbral 800.000 din in jih poslal, ko je soglasno sprejel na svoji seji 11. 4. 1989, na žiro račun idrijskega mestnega muzeja v Idriji.

Prav tako so se člani OZB obvezali, da bodo nadaljevali z nabiraino akcijo do njenega zaključka 15. maja 1989.

KS, TRG OSVOBODITVE

LETNA KONFERENCA DRUŠTVA UPOKOJENCEV

Prekoračili smo ekonomske možnosti

Nenehnemu zaostrovanju gospodarskih in političnih razmer se tudi upokojevi ne morejo izogniti. Značilnosti družbenih dogajanj dajejo tudi pečat delu društva upokojencev Ljubljana Center.

Delegati društev upokojencev Ljubljana-Center so do zadnjega kottiča zasedli veliko dvorano KS Tabor. Predsednik ZDU Milan Podobnik je v kratki ali jedrnatih besedi opisal delo zveze društev v preteklem obdobju. Ob nenehnem naraščanju števila upokojencev v Ljubljani, pa hkrati pada število upokojencev včlanjenih v društvo upokojencev, saj je od 8.134 upokojencev včlanjenih le 3.810 oziroma 46,8%. Velik del upokojencev pa je včlanjenih v klube upokojencev po delovnih organizacijah.

V celoti je zveza društev na splošno zadovoljstvo svojih članov uspešno reševala zastavljene naloge. Ker se socialni položaj upokojencev slabša, so velik del razprave posvetili socialni problematiki. Vedno večji razkorak med osebnimi dohodki in pokojninami že vpliva na standard upokojencev, zlasti pa povzroča hudo kri nenehno zviševanje cen življenjskih potrebščin in drugih storitev.

V društvih je zelo razvita športna dejavnost, izletništvo in tovari-

ška srečanja. Tudi kulturno delovanje ni v celoti zamrlo, čeprav je vedno manj sredstev, pa tudi volje, za tovrstno dejavnost.

V razpravo je posegel tudi predsednik občinske SZDL Janko Rednak, ki se je med drugim zahvalil vsem upokojencem za požrtvovalno delo v krajevnih skupnostih in KK SZDL, saj je njihovo aktivno delo v KS zelo dragoceno in cenjeno. Prav na pobudo upokojencev je bilo v Ljubljani mnogo storjenega na socialnem, komunalnem in kulturnem področju. Upokojevi so aktivni tudi v družbeno političnem delu in urejanju okolja vsake krajevne skupnosti. Zato bi moral glas upokojencev tudi več veljati v naši družbeni skupnosti.

Razpravljali so še o organiziranem dopustu v počitniških domovih v Izoli, Rogaški Slatini in Žirovnici, praznovanju in prireditvah v tednu upokojencev, majskih srečanjih upokojencev itd. ter ob zaključku sprejeli 10 točk programa dela za letošnje leto.

LOJZE ČEPUŠ